

Üdvözöllek benneteket!

Ismétlés

A főnév tárgyak, élőlények, gondolati dolgok nevét jelölő szófaj.

A főnév fajtái: tulajdonnév és köznév.

Kérdései: Ki? Mi? Kik? Mik?

Molnár Csikós László · Erdély Lenke

Szó és mondat

Munkafüzet anyanyelvből
az általános iskolák 4. osztálya számára

A főnév

A ragos főnevek

Kit, mit?

Mi a rag?

Kati negyedikes tanuló.

Katit láttam ma az iskolában.

Kati + t = Katit

↓   ↓

szótő   rag

Sok könyv van a polcon.

Kati könyvet tett a polcra.

könyv + e + t = könyvet

szótő   kötőhangzó   rag

A rag olyan toldalék, ami a szó jelentését nem változtatja meg, csak mondatbeli szerepét jelöli. Nem alkot új szót.

Egy kis méh szelíd alakban
Járja szüntelen körét,
Ott repes, zeng víg örömben,
Nála tartja lakhelyét.
Este fekszik kis tövéhez
S róla képzi álmait,
Reggel ébred, s harmatával
Tölti mézes ajkait.
Délben szellőt csal reája,
S hűs vizet visz gyenge szája,
A dübörgő vész előtt
Kis bokorba rejti őt.

(Vörösmarty Mihály: *A szép virág*)

1. Húzd alá a versrészletben levő főneveket!
Másold ki belőle azokat, amelyek toldalékkal
vannak ellátva!

körét, lakhelyét, tövéhez, álmait,
ajkait, délben, szellőt, vizet, szája,
bokorba

2. Írd ki az előző feladatban felsorolt főnevek közül azokat, amelyek **-t** toldalékot kaptak!

körét, lakhelyét, álmait, ajkait, szellőt, vizet

3. Illeszd a -t toldalékot a főnévhez!

könyv könyvet

doboz dobozt

szabály szabályt

meggy meggyet

alma almát

tűz tüzet

A **kit?**, **mit?**, **kiket?**, **miket?**
kérdésekre válaszoló
főnevek végén a **-t** toldalék
mindig rövid.

4. Alkoss egy-egy mondatot a következő főnevek -t toldalékos alakjával!

zsebkendő, kerékpár, virágcserep, jegesmedve

Anita zsebkendőt visz.

Bálint kerékpárt vezet.

Anya virágcserepet tesz az erkélyre.

Jegesmedvét láttam az állatkertben.

Ismétlő feladat

Keresd meg és húzd alá a -t ragos főneveket!

sálat, állít, befőtt, tanult, koccint,

szerencsét, nyit, köszönt, tolat,

gyümölcsöt, robbant, bámult, csillagot,

kapált, sült, meglepetést, négyzet, tollat

Kivel?, mivel?

Egy autó áll a ház előtt.

Apa autóval megy a munkahelyére.

autó + val = autóval

↓   ↓

szótő   rag

1. Keresd meg a versben azokat a főneveket, amelyek a **kivel?**, **mivel?** kérdésre felelnek!

Itt látható a nagyhírű bűvész!

A lábával karikázik,

A kezével citerázik,

Az orrával orgonázik,

A fülével figurázik,

A szemével gurgulázik.

A szájával vacsorázik!

(Weöres Sándor)

2. Kapcsold a **-val, -vel** ragot a következő főnevekhez!

olló ollóval

Ibolya Ibolyával

kapu kapuval

Emese Emesével

sapka sapkával

Jancsi Jancsival

fecske fecskével

Tibi Tibivel

betű betűvel

Béla Bélával

3. Figyeld meg, mi történik a magánhangzóra végződő főnevek -val, -vel ragjával!

**A magánhangzóra végződő szavakban
a -val, -vel rag alapalakjában
kapcsolódik a szótőhöz.**

4. Kapcsold a -val, -vel toldalékot a következő főnevekhez!

kard karddal

halász halással

vonat vonattal

göröngy görönggyel

Tamás Tamással

Balázs Balázssal

ecset ecsettel

konty konttyal

könyv könyvvel

György Györggyel

Edit Edittel

Lukács Lukáccsal

Tibi ecsettel fest.

ecset + ^t~~vel~~ = ecsettel

5. A **-val**, **-vel** toldalékkal a főnév többnyire eszközre vagy társra utal. Például: Laci elvágja a madzagot az ollóval. Inci a sarkon találkozik Jucival. Mondjatok ti is ilyen példákat!

Tollal írom a házi feladatot.

Apával sétálok a Duna mellett.

6. Alkoss négy olyan mondatot, amelyben a **-val, -vel** toldalékos főnév eszközre vonatkozik!

Késsel, villával eszem az ebédet.

Ági ceruzával jegyzetelt.

Imre gitárral érkezett.

Nagyapám traktorral ment ki a mezőre.

7. Akoss négy olyan mondatot, amelyben a **-val, -vel** toldalékos főnév társra utal!

Lili barátjával a parkban sétál.

Szilvia mindennap Ágnessal fut.

Apa a vendégekkel érkezett haza.

Attila a szomszédjával horgászni ment.

Házi feladat

Válaszolj a kérdésekre a megfelelő szavak felhasználásával! A füzetben dolgozz!

Kivel találkoztál a parkban?

süni

Mivel játszottál?

parkőr

Mit találtál a levelek között?

Gábor

Kit ismertél meg?

labda

Köszönöm a figyelmet!